

POČET PŘÍJEMCŮ STAROBNÍCH PENZÍ MEZIROČNĚ VZROSTL, ALE O ŽÁDNÝ KATASTROFICKÝ SCÉNÁŘ NEJDE

Rok uplynul a Rada seniorů ČR opět předkládá informaci o situaci seniorů v České republice. Informace je zpracována na základě analýzy dat České správy sociálního zabezpečení, za jejichž poskytnutí děkujeme.

Počet příjemců starobních penzí v loňském roce **vzrostl. A to ze 2 355 144 na 2 376 883, tedy o 21 739 osob. Jde o šestý nejnižší meziroční nárůst za posledních třináct let.** Starobní penzi sólo pobíralo k 31. prosinci **1 768 523** příjemců, tj. o 24 314 více než před rokem a penzi kombinovanou (souběh penze starobní s penzí vdovskou, respektive vdoveckou) pobíralo 608 360 příjemců, tj. o 2 575 méně než před rokem. Penzi starobní sólo pobíralo 822 248 (46,5 %) mužů a 946 275 (53,5 %) žen. Penzi kombinovanou pobíralo 89 854 (14,8 %) mužů a 518 506 (85,2 %) žen. Penze předčasné meziročně vzrostly ze 496 109 na 510 485 příjemců, **tj. o 14 376 příjemců!** Z celkového počtu sólo penzí činily předčasné starobní penze k 31.12. loňského roku již **28,9 %!** Jde o meziroční nárůst o 0,5 procentního bodu! **Průměrná výše předčasných starobních penzí byla o 1 809 Kč (trvale krácené) nebo o 2 607 Kč (dočasně krácené) nižší než průměrná výše běžné penze starobní (§ 29odst.1 a 3, § 74, § 76 a § 94 zákona 155/1995 Sb.).**

Výše průměrné starobní penze sólo meziročně k 31.12. loňského roku vzrostla z **11 075 Kč na 11 348 Kč, tj. o 273 Kč.** Celoroční průměrná starobní penze sólo loni dosahovala 11 334 Kč, tj. meziroční zvýšení o 2,6 %. **Reálná kupní síla průměrné starobní penze meziročně vzrostla o 2,5 procentního bodu.** Nejvyšší penze v republice má nadále kraj Praha (12 130 Kč) a nejnižší nadále kraj Olomoucký (11 001 Kč). Dle okresů je stále nejvyšší penze na Praze 6 (12 345 Kč) a nejnižší v okrese Znojmo (10 463 Kč). **Rozptyl mezi nejvyšší a nejnižší průměrnou starobní penzí je u krajů 1 129 Kč a u okresů 1 882 Kč. Rozptyl se za poslední léta navyšuje, a to jak na úrovni mezi kraji, tak i okresy.**

Česká republika	2014	2015	215/214	Kraj/ČR	
	11 075	11 348 Kč	102,47	2014	2015
Moravskoslezský kraj	11 135	11 406	102,43	100,54	100,51
Zlínský kraj	10 843	11 114	102,49	97,91	97,94
Olomoucký kraj	10 736	11 001	102,47	96,94	96,94
Jihomoravský kraj	10 937	11 206	102,46	98,75	98,75
Kraj Vysočina	10 798	11 073	102,55	97,50	97,58
Pardubický kraj	10 848	11 118	102,49	97,95	97,97
Královéhradecký kraj	10 949	11 215	102,43	98,86	98,83
Liberecký kraj	10 997	11 261	102,40	99,30	99,23
Ústecký kraj	10 969	11 230	102,38	99,04	98,96
Karlovarský kraj	10 799	11 045	102,28	97,51	97,33
Plzeňský kraj	11 025	11 294	102,44	99,55	99,52
Jihočeský kraj	10 974	11 250	102,52	99,09	99,14
Středočeský kraj	11 194	11 485	102,60	101,07	101,21
Hlavní město Praha	11 837	12 130	102,48	106,88	106,89

Měřeno dle mezinárodních standardů (relace průměrné starobní penze sólo k průměrné nominální hrubé mzdě) **dosahovalo sociální postavení českých seniorů v roce 2015 42,8¹ %.** Oproti roku předchozímu došlo k poklesu o 0,2 procentního bodu! **Jde již o druhý rok ve kterém se sociální postavení starobních důchodců snižuje!**

Náhradový poměr – penze/mzda brutto v %

1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
50,4	51,6	55,3	52,0	47,0	44,4	43,8	43,5	45,3	45,9	45,2
2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
44,2	43,4	43,5	42,2	40,6	40,6	40,4	40,2	39,8	42,4 ¹⁾	42,1 ¹⁾
2011	2012	2013	2014	2015						
43,3 ¹⁾	42,8 ¹⁾	43,6 ¹⁾	43,0 ¹⁾	42,8 ¹⁾						

1) V roce 2009 byla změněna metodika CSU pro měření průměrné mzdy v národním hospodářství, dle které byla výše průměrné mzdy za rok 2009 o 732 Kč, tj. o 3,14 % vyšší oproti metodice současné. Dle původní metodiky dosahoval obecný náhradový poměr v roce 2009 hodnoty 41,2 procentních bodů a v roce 2010 cca 40,8 procentních bodů, v roce 2011 cca 42,0 procentních bodů, v roce 2012 cca 41,5 procentních bodů, v roce 2013 42,2 procentních bodů, v roce 2014 41,71 procentních bodů a v roce 2015 41,52 procentních bodů (odhad).

K 1. lednu 2016 byly důchody valorizovány nejméně v historii České republiky, a to o 40 Kč (základní výměra +40 Kč)! Tedy u všech typů penzí došlo k navýšení o 40 Kč (+0,35 %)! Vlivem nízké a plošné valorizace došlo ke změnám ve struktuře penzí. Oproti roku 2015 zpomalila diferenciací příjmových hladin. Nejvyšší meziroční růst byl u starobních penzí v příjmových hladinách nad 16 000 Kč. Nejnižší penze, tj. do 8 000 Kč, pobírá 118 050 osob (6,66 %), tj. o 1 946 méně než loni. Střední penze, tj. od 8 000 Kč do 13 000 Kč, pobírá 1 230 810 osob (69,47 %), tj. o 6 515 méně než loni. Vyšší penze, tj. od 13 000 Kč do 18 000 Kč pobírá 399 279 osob (22,54 %), tj. o 29 350 více než loni. A nejvyšší penze, tj. nad 18 000 Kč pobírá 23 478 osob (1,33 %), tj. o 3 714 více než loni. Penze oscilující okolo životního minima (3 410 Kč) pobírá 9 656 příjemců, tj. meziroční nárůst o 113 osob! Na průměrnou starobní penzi sólo, tj. na 11 388 Kč k 1.1. 2016 nedosahovalo 924 339 starobních důchodců, tj. 52,17 % z celkového počtu. Loni na průměrnou penzi nedosahovalo 54,10 % důchodců, předloni 55,22 důchodců a před předloni 53,56 % důchodců. I zde je patrný vliv plošné a nízké valorizace penzí.

Výše důchodu v Kč		Počet		Index 216/215	% z celkového počtu
od	do	2015	2016		
	Do 2 999	5 372	5 833	108,58	0,33
3 000	3 999	8 602	8 527	99,13	0,48
4 000	4 999	9 478	9 466	99,87	0,53
5 000	5 999	13 918	14 178	101,87	0,80
6 000	6 999	24 518	24 437	99,67	1,38
7 000	7 999	58 108	55 609	95,70	3,14
8 000	8 999	143 229	135 368	94,51	7,64
9 000	9 999	262 251	252 091	96,13	14,23
10 000	10 999	302 559	301 304	99,59	17,01
11 000	11 999	284 821	288 460	101,27	16,29
12 000	12 999	244 465	253 587	103,73	14,31
13 000	13 999	176 281	187 382	106,30	10,58
14 000	14 999	105 206	114 758	109,08	6,48
15 000	15 999	62 093	66 598	107,26	3,76
16 000	16 999	16 925	19 619	115,92	1,11
17 000	17 999	9 424	10 922	115,90	0,62
18 000	a více	19 764	23 478	118,79	1,33
Celkem:		1 747 014	1 771 617	101,41	

V Praze dne 11. března 2016. Z podkladů ČSSZ zpracoval: Zdeněk Pernes – předseda RS ČR